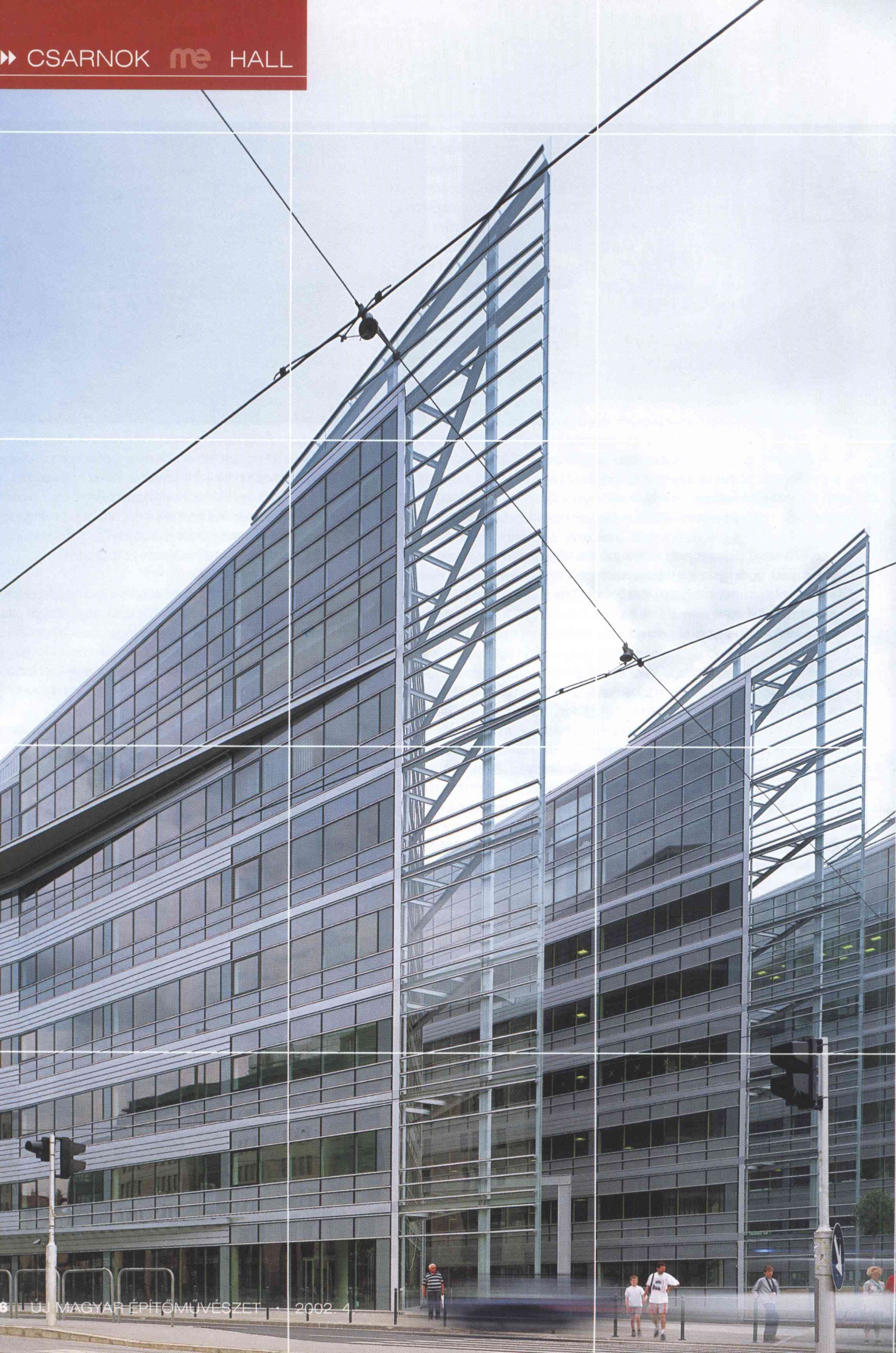

Jégmadarak szárnyai

Alkotás Point

A pusztában

Láttam egy lényt, pucér volt, vad

Ahogy a földön guggolt

Kezében tartotta szívét

És ette.

Szóltam: „Ízlik, barátom?”

„Keserű – felelte, – keserű

De épp azért szeretem,

Mert keserű,

És mert a szívem. „

(Stephen Crane: A pusztában.

Ferencz Győző fordítása)

ÉPÍTÉSZEK
ARCHITECTS

Keller Ferenc
Hőnich Richárd
Cságoly Ferenc

AHOGY MÁR AZ IDÉZET is ráutaló magatartást tanúsít, e házról – de még inkább: e ház kapcsán – nem kívánok szabályos építészeti elemzést írni.

Az Alkotás Point-hoz kapcsolódó gondolatmenet egyes témakörei ugyanis tételes, pontos láttelejét adják építészeti életünk disszonáns körülményeinek, korfestő jelenségeinek – nem lehet nem ezekről írni mindenekelőtt.

Sőt, ha most fegyelmезetten sorakoztatnám a „nagykönyv” szerinti építészeti kritika kellékeit: „funkció-építészeti koncepció-alaprajzi rendszer-szerkezet-tömegformálás-anyaghasználat-részletképzés-stb.”, ezzel hamis ábránd cinkosává tenném az olvasót is, azt az illúziót sugallva, mintha a „dolgok” rendes kerékvágásban haladnának.

E történetet azonban, mind általánosságban, mind egyre konkrétan vizsgálva – egyrészt indulatot kelt, de egyben – visszakösző motívumai okán – unalmas is: majd minden elemét tartalmazza egy újabb vesztes építészeti történetnek, melyet oly sokat hallunk, s sajnos még többet látunk.

Kibillen a *rendes kerékvágásból* a történetnek már a kezdete is, mikor még csak globális, városszerkezeti-városképi megfontolások

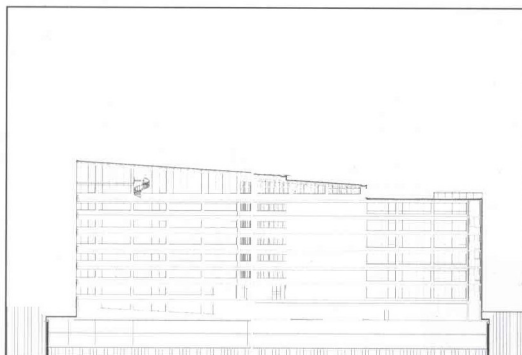
mentén közelítünk. Hiszen a piaci realitások diktátuma nem vitatható, mégsem könnyű zokszó nélkül elfogadni, hogy fővárosunk újabb fontos, hangsúlyos pontján ismét egy olyan gondolatgazdag funkciójú ház épül, mint már megint pont egy *béirodaház* – s a nagyon sok rossz példa óhatatlanul szkeptikus felhangokat, kérdőjeleket csal elő: vajon ismét egy újabb erőszakételhez asszisztáltak-e kedves kollégáink, „megálmodva” egy újabb hatalmas mosógépet, esetleg dölyfös kis üvegpecakkal?

Közelítve a konkrétumok felé, jön a helyszín, s még messzebb kerültünk a *rendes kerékvágástól*. Hiszen az új béiroda a jobb sorsra érdemes Csörös utca mentén épül, mely az autópályák forgalmának mintegy belső kapuzatként fogadózáója, egyben a budai belváros nyitányaként roppant fontos, meghatározó jelentőségű helyszín – ahol azonban az új kor hajnalát a Fotex-mosógép jelentette, majd átvette az uralmat az érzékelhetően árnyaltabb, jobb szándékú, ám éppen a kihasznált lehetőségek terén nagyobb hiányérzetet hagyó MOM Park (vajon mi a kritériuma, hogy valamit parknak nevezzünk?) tömb-sora.

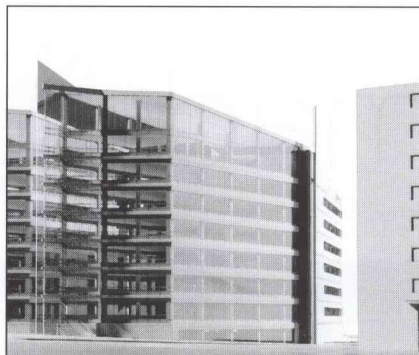
S eljutva magához az épülethez, a kerékvágás már végképp nem *rendes*: hol a beruházói

FOTÓK - PICTURES - POLGAR ATTILA

KERESZTMETSZET - CROSS SECTION

MODELL - CAD

igény köszöni szépen a tervezői szaktudást, de mégis inkább hombár nagy irodaszintekre vágyik; köszöni szépen a tervezői szaktudást, de mégis inkább nagy drum középpilléreket lát üdvöztőnek; köszöni szépen a tervezői szaktudást, de nincs szüksége karakterben tartott belsőépítészeti megfontolásokra: az iroda-csarnokokban majdan vélhetőleg ad hoc falacskák hivatottak képviselni a humánus léptéket.

Keserű? Keserű. De még keserűbbek a több ezer kilométer távolságból, a helyszín ismerete nélkül is roppant perfekt módosító faxok, a megtervezett részletek lokális – gondolatmenetéből kiragadott, ezért esetenként más pontokon többletköltséget okozó – takarékosági okokból való „egyszerűsítései”; s mindezek melegágyaként az a korfesző szerződési passzus, melynek értelmében a beruházói oldalt közvetlen anyagi érdek fűzi a költségek lefaragásához.

Vajon miért „eleve elrendelt”, hogy az építész egy idő után már nem tárgyal, hanem csatába megy – s egy idő után már nincs kedve kiszámolni a befektetett munkaóra/tervezési díj arányt?

Vajon mi indokolja azt a kényszeres paradoxont, amely a tervezési folyamat lezárulásának, a terv megszületésének pillanatában törvénytelenül kiengedi a palackból a tervtől való eltérés buzgóságának szellemét?

Vajon miért kell minden, az „alkotás misztériumát” komolyan vevő építészt belekényszeríteni, hogy a teremtő folyamat közben/helyett minden alkalommal belehaljon egy kicsit?

Vajon mikor jutunk el oda (vissza), mikor – mint a „nagykönyv szerint” – ismét az lesz a korfesző motívum, hogy a ház létrehozásában együttműködő derék partnerek – akik hangjeget persze már láttak, véleményük is van róla – rájönnek: a kottában zene van, nem csak egy csomó hangjeget?

Az „indulatot keltő, de egyben, visszaköszönő motívumai okán unalmas” történet befe-

jezése, megoldása sem a *rendes kerékvágás* jegyében fogant; csak míg eddig negatív irányú eltéréseket rögzíthettünk, a végső eltérés a lehető legpozitívabb. A fenti gondolatmenetet pontosan az ellenpélda ereje nyomatékossítja: éppen a megszületett alkotás színvonala, nagyvonalúsága mutatja fel legélesebben a hihetetlen kontrasztot, mely a produktum és születési körülményeinek szellemisége között feszül. A vesztes elemekből álló történetet ugyanis leiskolázták, fölényes győzelemre vitték alkotói – a „nagykönyv szerinti” építészeti elemző szakzsargonon túlmutatóan, az impulzusok, reflexiók, érzelmi kontrasztok kommunikációjának szintjére emelték:

- tömören szigorú, józan hátsó tömbökből indított, nyaktaggal ritmizált lendület-impulzusok;
- a városba ömlő autósorda fény-pont-sorának dinamikus ívére szerkesztett szegmens-reflexiók;
- előtetővel hangsúlyozott-ellenpontozott falsíkmetszódések, finom pasztell szögtörések.

Monokróm techno-homlokzat és a szabadság szízüetjtje. Vitorlák lebegő könnyedsége és szélhasító dac. Jégtömb fény-üveg kubus és „mozgásformák leképezése térben”. Jégmadarak szárnyai.

Persze, ez sem „nagykönyv szerinti” *rendes kerékvágás*: ezek totem-mondatok. De hagyományos építészeti elemzést bármelyik házról lehet írni. Örüljünk annak, amelyikről totem-mondatok lehet.

Örülök.

Eleőd Ákos ■

Alkotás Point irodaházak / Alkotás Point office buildings, Budapest 2002 ▶ **Generáltervező** / Design ▶ Építész Stúdió Kft. ▶ **Építésszek** / Architects ▶ Keller Péter, Hórnich Richard, Cságoly Ferenc ▶ **Építész munkatársak 1** / Fellow architects 1 ▶ Szabó László, Szendrei Zsolt, Tündik Ferenc – Omega Design Bt. ▶ **Építész munkatársak 2** / Fellow architects 2 ▶ Fialovszky Tamás, Ivanics Éva, Sajtos Gábor, Csikós Bálint ▶ **Tartószerkezet** / Framework ▶ Volkai János, D. Hetesi Zoltán – TM Janeda Kft. ▶ **Épületgépész** / Plumbing ▶ Oltvai András – Oltvai Gépész Stúdió ▶ **Elektromos tervezés** / Electrical planning ▶ Kun Gábor – HungaroProjekt Kft. ▶ **Épületszerkezet** / Structure ▶ Becker Gábor – ADECO Kft. ▶ **Környezet- és kerttervezés** / Landscape and environmental design ▶ Karádi Gábor – d-A Kft. ▶ **Közmű** / Public utilities ▶ Antosikné Magay Hanna – Főmterv Rt. ▶ **Akuszтика** / Acoustics ▶ Kotschy András ▶ **Környezetvédelem** / Environmental protection ▶ Bite Pálné, Weiner László – Vibrocomp Kft-Toppeidon Kft. ▶ **Tűzvédelem** / Fire protection ▶ Gombik Károlyné – BO-SEC Bt. ▶ **Napvédelem** / Sun protection ▶ Majoros T. András ▶ **Közlekedés** / Traffic: Rhorer Ádám – Közlekedés Kft. ▶ **Beruházó** / Investor ▶ AIG/Lincoln Kft ▶ **Generálkivitelező – I. ütem** / General contractor – 1st phase ▶ ERA Építő Rt. – STRABAG